

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

BAROMETR ZAPOTRZEBOWANIA NA KLUCZOWE SPECJALIZACJE BCU Fotografia w Strzelcach Opolskich

Opracowanie analityczne

Branżowe Centrum Umiejętności Fotograficznych

Strzelce Opolskie, Czerwiec 2026

Nr projektu: KPO/25/1/BCU/U/0001

Opracowała: Joanna Kurek

Ankieta anonimowa - respondenci nie musieli podawać nazwy firmy ani danych identyfikacyjnych. Część odpowiedzi była opcjonalna.

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

1. Wstęp i metodologia

1.1. Kontekst i cel badania

BCU Fotografia w Strzelcach Opolskich jest jedynym w Polsce Branżowym Centrum Umiejętności wyspecjalizowanym w fotografii zawodowej. Działając w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Wzmocnienia Odporności (KPO/25/1/BCU/U/0001), centrum realizuje misję systemowego podniesienia kompetencji branży fotograficznej w Polsce. Zasadniczym warunkiem skuteczności tej misji jest rzetelna, cyklicznie aktualizowana wiedza o rzeczywistych potrzebach i trendach rynkowych.

Niniejszy raport stanowi pierwszą edycję Barometru - pierwszego systematycznego pomiaru rynkowego popytu na kompetencje fotograficzne w Polsce. Celem jest nie tylko opis aktualnego stanu, lecz wskazanie kierunków transformacji zawodu oraz wyprzedzające przygotowanie oferty edukacyjnej BCU na potrzeby, które ujawnią się w pełni w perspektywie 2-5 lat.

1.2. Metodologia badania

Badanie przeprowadzono w I kwartale 2026 roku na próbie 50 podmiotów gospodarczych z 5 województw Polski. Zastosowano ustrukturyzowaną ankietę anonimową (formularz online i papierowy). Respondenci nie musieli podawać nazwy firmy - część odpowiedzi na pytania była opcjonalna. Kwestionariusz składał się z 7 modułów (sekcje A-G).

Badanie uzupełniono o systematyczny przegląd (desk research): raporty GUS, BKL, Pracuj.pl, Adobe, Shutterstock, materiały konferencji WPPI i Imaging USA 2024-2025 oraz krajowe standardy kwalifikacji ZSK i EQF, a także o wywiady z fotografami.

1.3. Charakterystyka próby

Parametr	Wartość
Liczba respondentów	50 podmiotów gospodarczych
Forma badania	Ankieta anonimowa strukturyzowana (online i papierowa)
Okres zbierania danych	I kwartał 2026
Zasięg geograficzny	5 województw: mazowieckie (70%), opolskie, warmińsko-mazurskie, śląskie, wielkopolskie
Dobór próbk	Celowo-warstwowy (branża, wielkość, region)
Anonimowość	Tak - bez nazwy firmy, odpowiedzi na pytania opcjonalne

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

2. Analiza rynku pracy i trendów

2.1. Aktualna kondycja rynku pracy fotografów

Rynek fotografii zawodowej w Polsce jest rozproszony i silnie uzależniony od koniunktury w sektorach mediów, marketingu i e-commerce. Według GUS, zawód fotografa (kod 3431) wykonuje ok. 18 000-22 000 osób, z czego ponad 70% działa jako samozatrudnieni lub na umowach cywilnoprawnych.

Wśród 50 badanych podmiotów tylko 35% nawiązało współpracę z fotografem w ostatnich 12 miesiącach, przy czym dominuje model B2B (20% firm) i zlecenie. Tylko 5% zdecydowało się na etat. Jednocześnie 40% planuje współpracę w ciągu roku, a 20% jest niezdecydowane - łącznie do 60% potencjalnych zleceniodawców.

2.2. Ogólne tendencje rynku pracy 2025-2026

Rynek pracy hamuje: mniej rekrutacji, dłuższe procesy, większa ostrożność w zatrudnianiu. Bezrobocie ok. 5%, ale spada liczba nowych ofert. Kandydaci wysyłają wiele podań na jedno stanowisko. Rośnie znaczenie doświadczenia i wiedzy praktycznej ponad dyplom formalny.

AI zmienia rynek pracy: stanowiska z powtarzalnymi zadaniami biurowymi są zagrożone. Rosną kompetencje kreatywne, interpersonalne i analityczne. Zawody wymagające kontaktu z ludźmi i decyzyjności pozostają bezpieczne.

Najbardziej potrzebne kompetencje na rynku: AI, cyberbezpieczeństwo, zarządzanie projektami, integracje systemów, analityka danych, komunikacja, adaptacja do zmian.

2.3. Specyfika rynku fotograficznego

Rynek fotografów jest bardzo trudny - zmieniony przez social media, smartfony i AI. Sam fotograf to już za mało: musi mieć wiedzę, sprzęt, klientów i umieć prowadzić firmę, sprzedawać usługi, kalkulować zysk, spełniać oczekiwania klientów. Musi szybko aktualizować swoją wiedzę, ponieważ postęp w dziedzinie fotografii jest bardzo szybki.

Najbardziej cierpią fotografowie portretowi, małe studia bez specjalizacji, fotografia produktowa niskiej jakości. Kurczy się rynek fotografii stockowej i ilustracji reklamowych - AI wyeliminowało te nisze.

Co do firm - często nie szukają fotografa, lecz: content creatora, osoby od social mediów, video+foto, UGC, montażyсты rolek, obsługi TikToka/reelsów.

2.4. Trendy technologiczne: AI, automatyzacja, imaging

Adopcja AI w branży fotograficznej: 25% firm z ankietowanych korzysta systemowo, 40% eksperymentuje, 5% planuje wdrożenie, 30% nie planuje. Kluczowe zastosowania: Lightroom AI, Adobe Firefly, Midjourney, Aftershoot, DALL-E 3, automatyczne tagowanie archiwów.

Adobe Creative Economy 2025: 68% profesjonalnych fotografów na świecie regularnie używa narzędzi AI. Platforma Fotopolis: wzrost o 340% w Polsce w ciągu 2 lat (2023-2025). AI

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

wyeliminowało fotografię stockową i częściowo lotniczą - BCU powinno skupić się na tym, czego AI nie umie: emocje, relacja z człowiekiem, autentyczność.

2.5. Wpływ transformacji cyfrowej na zawody fotograficzne

Transformacja nie eliminuje zawodu - redefiniuje go. Trzy scenariusze adaptacji zawodowej:

- Specjalizacja premium: fotograf skupia się na wysoko przetworzonym, narracyjnym contencie. AI wzmacnia wizję, nie zastępuje jej.
- Integracja multimedialna: fotograf staje się producentem wizualnym (foto, wideo, motion, grafika). Najbardziej popularny w agencjach.
- Nisza specjalistyczna: ekspert w wąskim, trudno automatyzowalnym obszarze (foto medyczna, kryminalistyczna, naukowa).

2.6. Nowe specjalizacje i nisze zawodowe

Specjalizacja	Potencjał	Wymagania	Inwestycja konieczna do wejścia
Foto/wideo dla e-commerce	Bardzo wysoki	Packshot, stylizacja, wideo 360	Średnia
Drone photography	Wysoki	Licencja UAWO, kompozycja z powietrza	Wysoka (sprzęt)
Content dla SM (foto+wideo)	Bardzo wysoki	Storytelling, edycja mobilna, trendy	Niska
Wirtualne spacer / 3D	Wysoki	Skanery 3D, Matterport, postprod.	Wysoka (sprzęt)
Foto medyczna / naukowa	Średni	Wiedza dziedzinowa, precyzja	Wysoka (spec.)
AI-augmented photography	Bardzo wysoki	Prompting, postprod. z AI, workflow	Niska

2.7. Pożądane kompetencje fotografów - pełna lista

Uwaga szczegółowa z raportu: brakuje bardzo dobrych specjalistów od social mediów - BCU powinno mieć takie kursy. Oprócz umiejętności technicznych rynek oczekuje umiejętności:

- Umiejętność zdobycia klientów i sprzedaży usług
- Wiedzy z zakresu marketingu firmy i usług fotograficznych
- Znajomości najnowszych technologii i programów do obróbki
- Umiejętności budowania widoczności: social media, akcje live różnego typu, nagłaśnianie przez influencerów
- Networkingu - budowania i utrzymywania sieci kontaktów branżowych
- Utrzymanie regularności zleceń - znajomość rynku, jego ekonomii
- Jak myśleć obrazem - kompozycja narracyjna i estetyczna

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Ważna uwaga: większość fotografów prowadzi małe firmy lub jednoosobową działalność gospodarczą. Muszą wiedzieć jak ją prowadzić. Szkolenia z prowadzenia firmy fotograficznej są równie ważne co szkolenia techniczne.

2.8. Rosnące formy zleceń i umiejętności

- Krótkie wideo i rolki (reels, TikTok)
- Branding osobisty fotografa i klientów
- Fotografia dla e-commerce
- Nisze eksperckie (mikrofotografia, jedzenie, medical)
- Fotografia premium i emocjonalna
- Łączenie foto z AI - augmentacja pracy twórczo-technicznej
- Umiejętność budowania estetyki i narracji wizualnej
- Praca z klientem - komunikacja, obsługa, relacja
- Jak myśleć obrazem - kadr jako wyraz emocji i przekazu

Fotografia staje się jednym z elementów tworzenia contentu i narracji. Staje się przekazem kogoś w jakiejś sprawie. Teraz aparatem cyfrowym i komórką należy robić zdjęcia takie, jak powstawały przy użyciu aparatu analogowego. Liczy się łapanie chwili i emocja. Niedoskonałość obrazu jest pożądana. Dlatego również stare technologie obróbki zdjęć są znowu na czasie.

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

3. Wyniki badania ankietowego

3.1. Potrzeby kadrowe (sekcja B)

65% podmiotów nie współpracowało z fotografem w ostatnich 12 miesiącach. 40% planuje współpracę w ciągu roku, 20% jest niezdecydowane. Dominuje model B2B i zlecenie (20% firm), etat - marginalny (5%).

3.2. Deficyty kompetencji cyfrowych (pytanie B3)

Brakująca kompetencja cyfrowa	Udział firm (N=30)
Tworzenie contentu na social media	60%
AI w fotografii i postprodukcji	55%
Prawo autorskie i zarządzanie wizerunkiem	50%
Obsługa klienta B2B i ofertowanie	40%
Fotografia produktowa i e-commerce	25%
Podstawy wideo i edycja	25%
Postprodukcja i retusz	20%

3.3. Deficyty kompetencji miękkich (pytanie B4)

Brakująca kompetencja miękka	Udział firm
Samodzielność i odpowiedzialność zawodowa	65%
Kreatywność i inicjatywa	55%
Komunikacja z klientem	45%
Zarządzanie czasem i projektem	45%
Sprzedaż usług fotograficznych	30%

3.4. Ocena specjalizacji fotograficznych - ranking (skala 1-5)

Specjalizacja	Śr. Ocena	% ocen 4-5	Ranking
Wideo, reels i motion content	4,53	85%	1
Postprodukcja cyfrowa	4,47	80%	2
Fotografia dronowa	3,85	65%	3
Fotografia mobilna i smartfonowa	3,65	58%	4
Fotografia reklamowa i produktowa	3,50	52%	5

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Specjalizacja	Śr. Ocena	% ocen 4-5	Ranking
Fotografia architektoniczna i wnętrz	3,40	48%	6
Fotografia portretowa i wizerunkowa	3,35	45%	7
Fotografia reportażowa i dokumentalna	3,20	40%	8

3.5. Kwalifikacje formalne i portfolio

45% respondentów: portfolio ważniejsze niż dyplom. 30%: kwalifikacje nieistotne. 25%: ważne, ale nie decydujące. 20%: kluczowe. 100% wskazało portfolio jako kluczowy dokument. ZSK Fotografia Reklamowa - 2. miejsce (35% firm), ZSK Fotografia Produktowa - 3. miejsce (30% firm).

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

4. Analiza kompetencji i kwalifikacji

4.1. Metodologia mapy kompetencji

Mapa kompetencji opracowana z połączenia wyników ankiety BCU, krajowych Zintegrowanych Ram Kwalifikacji (ZRK/ZSK) oraz międzynarodowych standardów (PPA Competency Standards, EQF). Trzy warstwy: twarde, cyfrowe, przyszłości.

4.2. Kompetencje twarde (wiedza techniczna i rzemiosło)

Kompetencja	Opis	Priorytet
Optyka i ekspozycja	Zarządzanie światłem, ekspozycja manualna, balans bieli	Krytyczny
Kompozycja i narracja	Zasady kompozycji, framing, narracja wizualna	Krytyczny
Oświetlenie studyjne	Lampy błyskowe, modyfikatory, schematy oświetlenia	Wysoki
Oświetlenie reportażowe	Praca ze światłem zastanym, stroboskopy	Wysoki
Zarządzanie archiwum	Metadane IPTC/XMP, katalogowanie, backup	Średni

4.3. Kompetencje cyfrowe (narzędzia, platformy, AI)

Narzędzie / kompetencja	Opis	Poziom rynkowy
Adobe Lightroom (workflow)	RAW, katalog, korekcja, presety, AI tools	Krytyczny
Adobe Photoshop (retusz)	Compositing, maski, retusz zaawansowany	Wysoki
Adobe Premiere / DaVinci	Montaż wideo, korekcja kolorów	Wysoki
After Effects / CapCut	Motion graphics, animacja, reels	Wysoki
Midjourney / Adobe Firefly	Generowanie tła, conceptualizacja AI	Rośnie
Aftershoot / Narrative Select	Automatyczna selekcja zdjęć AI	Rośnie
Obsługa platform SM	Instagram, TikTok, YouTube Shorts - formaty i algorytmy	Krytyczny

4.4. Kompetencje przyszłości (metakognicja i adaptacja)

Kompetencja	Opis	Horyzont
AI literacy fotograficzna	Kwalifikacja narzędzi AI, prompt engineering, etyka	Teraz
Storytelling multimedialny	Narracja foto + wideo + audio + tekst	Teraz
Marka osobista	Portfolio online, SM, networking, widoczność	Teraz

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Kompetencja	Opis	Horyzont
Business development	Pozyskiwanie klientów, wycena, negocjacje, sprzedaż	Teraz
Prowadzenie firmy fotograficznej	Marketing, finanse, prawo gospodarcze, kalkulacja	Teraz
Etyka wizualna i AI	Deepfakes, prawo autorskie AI, manipulacja	Rośnie
Data-driven creativity	Interpretacja danych skuteczności treści wizualnych	2-3 lata

4.5. Powiązanie z ZSK i standardami branżowymi

Kwalifikacja ZSK	EQF	Obszar fotografii	Status BCU
Fotograf reklamowy	5	Fotografia reklamowa, product shot, lifestyle	Priorytetowy
Fotograf produktowy	4	E-commerce, katalog, packshot	Priorytetowy
Operator drona - UAVO	4	Fotografia i wideo lotnicze	W planach
Fotoreporter	4	Reportaż, dokumentacja, news	Wspierający
Realizator obrazu wideo	5	Motion content, wideo korporacyjne	Wspierający
Spec. ds. komunikacji wizualnej	6	Strategia wizualna, art direction	Perspektywiczny

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

5. Powiązanie z działalnością BCU

5.1. Diagnoza oferty BCU na tle potrzeb rynku

Obszary o wysokiej adekwatności: postprodukcja cyfrowa (4,47/5) - BCU ma zaplecze i uprawnienia ZSK; fotografia produktowa (3,50/5) - objęta walidacją ZSK.

Obszary wymagające pilnego wzmocnienia: wideo/motion content (4,53/5 - najwyższa ocena rynkowa), AI w fotografii (55% wskazań deficytu), prawo autorskie i zarządzanie wizerunkiem (50% wskazań).

5.2. Rekomendowane programy kształcenia

Program kształcenia	Czas	Priorytet	Tryb
Fotograf wideo i twórca contentu SM	120 h	1 - Pilny	Stacjonarny + e-learning
AI w postprodukcji fotograficznej	40 h	1 - Pilny	E-learning + warsztaty
Prawo autorskie dla fotografów	16 h	2 - Wysoki	Online / live webinar
Fotografia produktowa e-commerce + ZSK	80 h	2 - Wysoki	Stacjonarny + walidacja
Fotografia dronowa + certyfikat UAVO	60 h	2 - Wysoki	Stacjonarny
Prowadzenie firmy fotograficznej	40 h	2 - Wysoki	Online + mentoring
Storytelling i narracja wizualna	32 h	2 - Wysoki	Online + warsztaty
Praca z klientem i komunikacja	24 h	2 - Wysoki	Online + ćwiczenia
Nowe technologie: drony, AI, biznes foto	48 h	2 - Wysoki	Stacjonarny
Plener, wystawa, fotoreportaż	40 h	3 - Średni	Stacjonarny
Marka osobista fotografa	24 h	3 - Średni	Online
Szkolenia indywidualne na zlecenie	Elastyczny	3 - Średni	Stacjonarny/online

5.3. Platforma edukacyjna

Trzy kierunki rozwoju platformy: (1) Architektura mikrokursów - moduły 15-45 min łączone w indywidualne ścieżki. (2) Portfolio cyfrowe - tworzenie i prezentowanie portfolio jako kluczowej wartości dodanej. (3) Marketplace projektów - pośrednictwo absolwenci BCU-pracodawcy.

Formy szkolenia preferowane przez fotografów: krótkie bezpłatne teasery + płatne szkolenia pogłębiające, cykle modułowe, kursy specjalistyczne, warsztaty ze znanym twórcą. Szkolenia 1-3 dniowe tracą popularność na rzecz krótkich form online.

5.4. Materiały dydaktyczne

Studium przypadku zamiast podręcznika. Treści wideo jako standard. Aktualizacja minimum co 6 miesięcy, (AI i wideo dezaktualizują się szybko).

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

5.5. Cztery ścieżki edukacyjne BCU

Ścieżka	Profil uczestnika	Główne moduły	Czas trwania procesu
Fotograf komercyjny 360°	Absolwent szkoły, zmiana kariery	Wideo, produktowa, SM content, AI, prawo	12 mies.
Specjalista foto-wideo	Fotograf z doświadczeniem	Wideo zaawansowany, motion, montaż, kolor	6 mies.
Fotograf cyfrowy / AI	Użytkownik podstawowy lub średniozaawansowany	AI workflow, postprod., platforma, archiwizacja	4 mies.
Ścieżka ZSK	Profesjonalista chcący certyfikatu	Moduły ZSK + walidacja + portfolio	3-6 mies.

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

6. Wskaźniki i mierniki

6.1. Wskaźniki Zapotrzebowania Rynkowego (zewnętrzne)

Wskaźnik	Definicja	Źródło	Częstotliwość
Wskaźnik popytu na specjalizację	Średnia ocena potrzeby specjalizacji w badaniu BCU (skala 1-5)	Ankieta BCU	Rocznie
Wskaźnik aktywności rekrutacyjnej	% firm, które zatrudniły fotografa w ost. 12 mies.	Ankieta BCU	Rocznie
Wskaźnik potencjalnego popytu	% firm planujących współpracę w ciągu roku	Ankieta BCU	Rocznie
Wskaźnik deficytu kompetencji	% firm wskazujących konkretny brak kompetencji	Ankieta BCU	Rocznie
Wskaźnik wynagrodzeń	Mediana stawki dziennej fotografa B2B na rynku	Pracuj.pl	Kwartalnie
Wskaźnik ofert pracy	Liczba aktywnych ogłoszeń dla fotografów	Pracuj.pl, Indeed	Miesięcznie

6.2. Wskaźniki Efektywności Kształcenia (wewnętrzne)

Wskaźnik	Definicja	Cel 2026
Wskaźnik ukończeń kursów	% uczestników z wynikiem pozytywnym	>85%
Wskaźnik satysfakcji	Średnia ocena kursu (skala 1-10)	>8,0
Net Promoter Score (NPS)	NPS absolwentów BCU	>50
Wskaźnik transferu wiedzy	% stosujących kompetencje w pracy po 3 mies.	>70%
Wskaźnik zatrudnialności	% absolwentów ze zleceniami po 6 mies.	>65%
Wskaźnik aktualności materiałów	% materiałów zaktualizowanych w ost. 12 mies.	>80%

6.3. Wskaźniki Dopasowania Kompetencji

Wskaźnik	Definicja	Cel do 2028
Luka kompetencyjna wideo	Różnica między oceną potrzeby rynkowej a kompetencjami absolwentów BCU	<0,5 pkt
Luka kompetencyjna AI	Różnica między poziomem AI oczekiwanym przez rynek a kompetencjami absolwentów	<0,5 pkt
Wskaźnik zgodności ZSK	% kursów BCU powiązanych z kwalifikacją ZSK	>60%

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Wskaźnik	Definicja	Cel do 2028
Wskaźnik walidacji ZSK	% absolwentów uzyskujących certyfikat ZSK	>40%
Wskaźnik zadowolenia pracodawcy	Średnia ocena absolwenta BCU przez pracodawcę (skala 1-5)	>4,0

6.4. Sześć grup mierników adekwatności szkoleń

- Kompetencyjne - stopień znajomości tego, czego kursant się nauczył; test kompetencji i umiejętności po szkoleniu
- Technologiczne - techniczne umiejętności kursanta po szkoleniu; sprawność obsługi sprzętu i oprogramowania
- Biznesowe - liczba klientów, rentowność projektów, liczba realizowanych szkoleń w przedziale czasowym, dywersyfikacja źródeł dochodu, skuteczność działań marketingowych
- Jakościowe - satysfakcja uczestników, estetyka materiałów szkoleniowych, liczba wysłanych ofert, liczba reklam i informacji na social mediach o szkoleniu
- Rynkowe - lokalny rynek pracy: liczba firm korzystających z usług BCU, udział osób samozatrudnionych
- Efektywnościowe - udział w szkoleniu, zadowolenie kursantów, zrealizowany program, % deklarowanego wzrostu kompetencji, średnia ocena szkolenia, liczba osób które zaliczyły szkolenie z wynikiem pozytywnym, liczba deklarujących wykorzystanie wiedzy w pracy codziennej, liczba deklarujących dalsze uczestnictwo

6.5. System monitoringu

Trójpoziomowy system: (1) Operacyjny (miesięcznie) - wskaźnik ofert pracy, liczba zapisów, aktywność platformy. (2) Taktyczny (kwartalnie) - wskaźniki efektywności kształcenia, satysfakcja, aktualizacja materiałów. (3) Strategiczny (rocznie) - wskaźniki zapotrzebowania rynkowego z powtórzonym badaniem, rewizja ścieżek edukacyjnych.

6.6. Formy szkolenia preferowane przez rynek

Aktualnie fotografowie często uczą się sami: internet, bezpłatne szkolenia na YouTube, tutoriale, szkolenia online. Płacą za szkolenia pogłębiające wiedzę, krótkie niedrogi cykl z wyborem modułów, kursy specjalistyczne, kursy premium (dłuższe, w formie szkoły), warsztaty ze znanym twórcą.

Rekomendacja operacyjna: warto mieć w ofercie krótkie bezpłatne szkolenia - teasers - oraz pogłębiające je płatne szkolenia pojedyncze lub w cyklach. Szkolenia 1-, 2-, 3-dniowe tracą popularność na rzecz krótkich form online.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

6.7. Najważniejsze trendy szkoleniowe na rynku fotograficznym

- Tworzenie contentu i social media
- Krótkie video i rolki
- Fotografia emocjonalna
- Tworzenie marki osobistej fotografa
- Zarządzanie firmą fotograficzną od A do Z:
 - Marketing usług
 - Praca z social mediami
 - Pozyskiwanie klientów
 - Ekonomia prowadzenia biznesu
 - Przygotowanie portfolio
 - Wycena i sprzedaż usług
 - Umiejętność szukania nowych obszarów zarobkowych
- Szkolenia z ekologii dla fotografów
- Rozszerzenie oferty szkoleń dla korporacji i firm
- Nawiązanie współpracy ze szkołami specjalistycznymi i uczelniami
- Nauka technik kręcenia krótkich form filmowych
- Nauka nowych programów do obróbki materiałów fotograficznych i filmowych
- Zaplecze fotografa: sprzęt, narzędzia, programy, urządzenia
- Plenery fotografii romantycznej
- Mikrofotografia (jedzenie, makro, detale)

AI wyeliminowało fotografię stockową, fotografię lotnicze i produktową, potrafi tworzyć obrazy marketingowe. BCU powinno skupić się na tym, czego AI jeszcze nie umie: emocje, relacja z człowiekiem, autentyczność, kreatywność.

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

7. Rekomendacje strategiczne

Rynek usług fotograficznych dynamicznie się zmienia na skutek transformacji cyfrowej. Rośnie znaczenie kompetencji multimedialnych oraz udział i znaczenie AI w branży fotograficznej. Poniższe rekomendacje uwzględniają wnioski z badania ankietowego, wywiady z fotografami i analizę rynku.

7.1. Kierunki rozwoju BCU w perspektywie 2-5 lat

Rekomendujemy realizację scenariusza ambitnego - Model Centrum Kompetencji Wizualnych oparty na czterech filarach:

- Filar 1 - Kształcenie: kompleksowa oferta kursów, ścieżek i walidacji ZSK dla trzech grup: absolwenci szkół, profesjonalści, nauczyciele i instruktorzy.
- Filar 2 - Badania i monitoring: cykliczny Barometr jako publiczny raport o stanie kompetencji fotograficznych w Polsce; współpraca z uczelniami przy badaniu.
- Filar 3 - Ekosystem: pośrednictwo absolwenci BCU-pracodawcy; fotografowie-dostawcy sprzętu; instytucje-projekty fotograficzne.
- Filar 4 - Wymiar międzynarodowy: sieci ECVET i VET Excellence; wymiana instruktorów z Niemcami, Czechami, Skandynawią.
- Filar 5 – budowanie rozpoznawalności BCU na rynku poprzez aktywne publikacje na social mediach, publikację materiałów szkoleniowych, obecność na you tube i LinkedIn, wykłady, prelekcje na uczelniach, organizowanie wystaw najlepszych fotografów, promowanie młodych zdolnych, nawiązywanie współpracy z najlepszymi na rynku specjalistami.

7.2. Obszary wysokiego potencjału

Obszar	Potencjał	Czas do realizacji	Inwestycja
Kursy wideo/motion dla fotografów	Bardzo wysoki	3-6 mies.	Średnia
Certyfikacja AI w fotografii	Wysoki (rosnący)	6-12 mies.	Niska
Fotografia dronowa + UAVO	Wysoki	6-9 mies.	Wysoka (sprzęt)
Kursy online (platforma e-learning)	Bardzo wysoki (skala)	12-18 mies.	Wysoka
Walidacja ZSK dla zewnętrznych kandydatów	Średni (stały)	3-6 mies.	Niska
Szkolenia korporacyjne B2B	Wysoki (marża)	6-12 mies.	Niska

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

7.3. Obszary ryzyka

Ryzyko	Prawdopod.	Wpływ	Mitygacja
Dezaktualizacja programów (AI szybko ewoluuje)	Wysokie	Wysoki	Cykl 6-miesięczny, AI watch team
Konkurencja platform online (Coursera, Udemy)	Średnie	Wysoki	Unikalne ZSK, lokalna społeczność, mentoring
Odpływ instruktorów do rynku komercyjnego	Średnie	Wysoki	Model hybrydowy praktyk+BCU
Niska świadomość marki BCU	Wysokie	Średni	SM, ekspertyza, rekomendacje partnerów
Automatyzacja zapotrzebowania na fotografów	Niskie (3-5 lat)	Średni	Kształcenie AI-augmented photography

Należy podjąć działania zapobiegające wystąpieniem wyżej podanych ryzyk.

7.4. Rekomendacje dla współpracy z biznesem

Program patronacki z agencjami reklamowymi i mediowymi. Panel ekspercki w radzie programowej BCU. Zamówienia szkoleniowe - firmy jako klienci instytucjonalni. Wspólne projekty foto-wideo.

7.5. Dywersyfikacja BCU - usługi dla firm

Posiadając dostęp do najlepszych specjalistów fotografii i filmu oraz zaplecze sprzętu, BCU może zdywersyfikować działalność i rozszerzyć ofertę o usługi komercyjne dla firm:

- Video marketing i produkcja reelsów
- Content marketing - foto i wideo dla social mediów
- Grafika social media dla firm
- Branding osobisty dla klientów korporacyjnych
- E-commerce content - sesje produktowe na zlecenie
- Podcast video i streaming / transmisje online
- Wynajem powierzchni studyjnej i sprzętu specjalistycznego dla małych firm

Powyższe działania pomogą w zbudowaniu większej rozpoznawalności na rynku, co przyniesie rozszerzenie działalności komercyjnej i większą zyskowność ze szkoleń.

7.6. Certyfikacje i partnerstwa strategiczne

- Certyfikaty ukończenia kursów - własne certyfikaty BCU uzupełniające walidację ZSK
- Partnerstwa z producentami sprzętu fotograficznego i programów do obróbki
- Współpraca z firmami technologicznymi (Adobe, Capture One, DJI, dostawcy AI)
- Współpraca z branżą kreatywną (agencje reklamowe, domy mediowe, studia filmowe)

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

- Współpraca ze szkołami specjalistycznymi i uczelniami przy zajęciach z fotografii

7.7. Rekomendacje dla współpracy z uczelniami

Naturalnymi partnerami są: PWSFTviT w Łodzi, ASP w Krakowie i Warszawie, wydziały dziennikarstwa i nowych mediów. Formy współpracy: wzajemna wymiana modułów, wspólne projekty badawcze (Barometr jako projekt naukowo-rynkowy), wymiana lub „wypożyczanie” wykładowców, praktyki.

7.8. Rekomendacje dla współpracy z instytucjami publicznymi

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego - patron Barometru. PARP - szkolenia dla samozatrudnionych fotografów. MKiDN - dokumentacja kulturowa, granty. Instytucje publiczne jako klienci szkoleń z komunikacji wizualnej dla pracowników administracji. Współpraca z Urzędem Pracy w kwestii szkoleń przekwalifikujących i pogłębiających wiedzę dla bezrobotnych w regionie.

7.9. Rekomendacje strategiczne dla BCU: budowanie obecności

- Rozwijać kanały social media: Instagram, Facebook, LinkedIn, YouTube - kanały dedykowane fotografii i edukacji zawodowej.
- Budować społeczność kursantów: forum absolwentów, grupy wsparcia, mentoring online, sieć kontaktów branżowych.
- Publikować eksperckie teksty: blog, artykuły na LinkedIn, raporty i analizy rynku.
- Organizować live'y i webinary: bezpłatne transmisje z ekspertami, dyskusje o trendach, prezentacje narzędzi AI.
- Tworzyć darmowe materiały edukacyjne: e-booki, checklisty, próbne lekcje - narzędzie pozyskiwania kursantów.

Rzeczpospolita
PolskaSfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

8. Wnioski końcowe i perspektywy

Po pierwsze: rynek fotografii zawodowej jest rynkiem popytu latentnego. 40% firm planuje współpracę z fotografem, ale jeszcze jej nie zainicjowało.

Po drugie: technologia, niskie zarobki, jest głównym motorem transformacji zawodu. Fotografowie, którzy opanują AI i video/motion content, będą mieć silniejszą pozycję rynkową niż kiedykolwiek.

Po trzecie: deficyt samodzielności i odpowiedzialności zawodowej (65% wskazań) jest problemem systemowym. BCU może adresować go przez model oparty na samodzielnych projektach i pracy z realnymi klientami.

Po czwarte: BCU Fotografia ma unikatową szansę stać się ogólnopolskim centrum kompetencji wizualnych, jeśli szybko wdroży priorytety rynkowe: video/motion content, AI w fotografii i systematyczną certyfikację ZSK.

8.1. Perspektywy - 3 horyzonty czasowe

Horyzont	Kluczowe cele
1 rok (do 2027)	Uruchomić kurs video/motion (min. 80h), wdrożyć moduł AI (40h), powtórzyć Barometr (N≥50), nawiązać min. 5 partnerstw B2B
3 lata (do 2029)	Pełna platforma e-learningowa (6+ ścieżek), walidacja ZSK dla zewnętrznych, ogólnopolska rozpoznawalność, system monitoringu aktywny
5 lat (do 2031)	Polski odpowiednik BIPP, partnerstwa Erasmus+ dla sektora kreatywnego, centrum certyfikacji ZSK dla całego kraju (100+ absolwentów/rok)

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

9. Rekomendacje respondentów i fotografów

9.1. Oczekiwania respondentów ankiet wobec oferty BCU

- Postprodukcja cyfrowa i retusz
- AI w fotografii i generowanie obrazów
- Prawo autorskie, licencje i zarządzanie prawami do zdjęć
- Wideo/reels i motion picture
- Storytelling, narracja wizualna, umiejętność opowiadania historii
- Tworzenie plenerów, wystaw, fotoreportaży
- Rozwijanie kompetencji kreatywności
- Umiejętność pracy z klientem - komunikacja w fotografii
- Nowe technologie: drony i AI - praktyczne zastosowanie w biznesie fotograficznym
- Szkolenia indywidualne na zlecenie dostosowane do potrzeb klienta

9.2. Czego potrzebują fotografowie

- Wiedza, jak prowadzić firmę fotograficzną (marketing, finanse, prawo, kalkulacja)
- Umiejętność zdobywania klientów i sprzedaży usług
- Szkolenia z nowych technologii: AI, drony, programy do obróbki
- Wsparcie w budowaniu marki osobistej i widoczności online
- Praktyczne kursy krótkoformatowe - bez kosztownych szkoleń 3-dniowych
- Dostęp do mentoringu i społeczności fotograficznej
- Szkolenia z wideo i krótkich form (reels, TikTok, stories)
- Wiedza o trendach rynkowych i dywersyfikacji dochodów

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Aneks A: Weryfikacja pokrycia wymagań umowy

Poniższa tabela potwierdza, że raport realizuje wszystkie punkty zakresu przedmiotowego określonego w umowie.

Punkt umowy	Rozdział raportu	Status
a1) Identyfikacja potrzeb rynku pracy - aktualne i przyszłe	Rozdziały 2.1, 2.3, 3.1	✓ Zrealizowany
a2) Analiza trendów: AI, automatyzacja, imaging, multimedia	Rozdziały 2.4, 2.5	✓ Zrealizowany
a3) Wpływ transformacji cyfrowej na zawody fotograficzne	Rozdział 2.5	✓ Zrealizowany
a4) Identyfikacja nowych specjalizacji i nisz zawodowych	Rozdział 2.6	✓ Zrealizowany
b1) Mapa kompetencji dla kluczowych specjalizacji	Rozdziały 4.1-4.4	✓ Zrealizowany
b2) Kompetencje twarde	Rozdział 4.2	✓ Zrealizowany
b3) Kompetencje cyfrowe	Rozdział 4.3	✓ Zrealizowany
b4) Kompetencje przyszłości	Rozdział 4.4	✓ Zrealizowany
b5) Odniesienie do ZSK	Rozdział 4.5	✓ Zrealizowany
b6) Odniesienie do programów kształcenia i standardów branżowych	Rozdziały 4.5, 5.1	✓ Zrealizowany
c1) Rekomendacje dla programów kształcenia BCU	Rozdział 5.2	✓ Zrealizowany
c2) Rekomendacje dla platformy edukacyjnej	Rozdział 5.3	✓ Zrealizowany
c3) Rekomendacje dla materiałów dydaktycznych	Rozdział 5.4	✓ Zrealizowany
c4) Wskazanie kursów, modułów, ścieżek edukacyjnych	Rozdziały 5.2, 5.5	✓ Zrealizowany
d1) Wskaźniki zapotrzebowania rynkowego	Rozdział 6.1	✓ Zrealizowany
d2) Wskaźniki efektywności kształcenia	Rozdział 6.2	✓ Zrealizowany
d3) Wskaźniki dopasowania kompetencji do rynku	Rozdział 6.3	✓ Zrealizowany
d4) Rekomendacje dla systemu monitoringu projektu	Rozdziały 6.4, 6.5	✓ Zrealizowany
e1) Kierunki rozwoju BCU w perspektywie 2-5 lat	Rozdział 7.1	✓ Zrealizowany
e2) Obszary wysokiego potencjału	Rozdział 7.2	✓ Zrealizowany
e3) Obszary ryzyka	Rozdział 7.3	✓ Zrealizowany
e4) Rekomendacje dla współpracy z biznesem	Rozdział 7.4	✓ Zrealizowany

KRAJOWY
PLAN
ODBUDOWY

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Punkt umowy	Rozdział raportu	Status
e5) Rekomendacje dla współpracy z uczelniami	Rozdział 7.5	✓ Zrealizowany
e6) Rekomendacje dla instytucji publicznych	Rozdział 7.6	✓ Zrealizowany

Raport w pełni realizuje wszystkie 24 punkty zakresu przedmiotowego określonego w umowie.

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

Bibliografia

Raporty i dane statystyczne

GUS (2025). Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – dane za lata 2022–2025. Główny Urząd Statystyczny, Warszawa. stat.gov.pl

BKL – Bilans Kapitału Ludzkiego (2024). Raport z badań rynku pracy i kompetencji 2023–2024. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa.

Pracuj.pl (2025). Raport rynku pracy w Polsce 2024–2025: zawody kreatywne i medialne. Dane ogłoszeń dla fotografów 2023–2025. pracuj.pl

Eurostat (2025). Digital Skills Indicator – poziom kompetencji cyfrowych w krajach UE. ec.europa.eu/eurostat

Urząd Lotnictwa Cywilnego (2025). Liczba zarejestrowanych dronów i operatorów UAVO w Polsce – dane za 2025 rok. ulc.gov.pl

Raporty branży fotograficznej i technologicznej

Adobe Inc. (2025). Adobe Creative Economy Report 2025: AI Adoption Among Creative Professionals. Adobe Systems, San Jose. blog.adobe.com

Shutterstock (2025). Creative Trends Report 2025: Visual Content and Multimedia Demand. Shutterstock Inc., New York. shutterstock.com/trends

Getty Images (2025). Visual GPS 2025: Global Consumer and Market Insights. Getty Images, Seattle.

Fotopolis.pl (2025). Raport: Adopcja narzędzi AI wśród polskich fotografów 2023–2025. Fotopolis, Warszawa. fotopolis.pl

DJI Enterprise (2025). Commercial Drone Market Report 2025: Poland and CEE Region. SZ DJI Technology Co., Shenzhen.

Standardy kwalifikacji i dokumenty systemowe

Ministerstwo Edukacji i Nauki (2025). Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK) – baza kwalifikacji: fotograf reklamowy, fotograf produktowy. kwalifikacje.gov.pl

Komisja Europejska (2024). Europejskie Ramy Kwalifikacji (EQF): European Qualifications Framework for Lifelong Learning. Biuro Publikacji UE, Luksemburg. ec.europa.eu

Komisja Europejska (2024). VET Excellence – Centres of Vocational Excellence (CoVE): European Framework. ec.europa.eu/education/policies/vocational-training

Professional Photographers of America – PPA (2024). PPA Competency Standards for Professional Photography. PPA, Atlanta. ppa.com

Konferencje i materiały branży fotograficznej

Rzeczpospolita
Polska

Sfinansowane przez
Unię Europejską
NextGenerationEU

Utworzenie i wsparcie funkcjonowania 120 Branżowych Centrów Umiejętności (BCU), realizujących koncepcję Centrów Doskonałości Zawodowej (CoVEs)
numer przedsięwzięcia KPO/25/1/BCU/U/0001

WPPI Conference (2024). Wedding & Portrait Photographers International Annual Conference – materiały i raporty. Las Vegas, 2024.

ImagingUSA (2025). Professional Imaging Association Annual Convention – materiały konferencyjne 2024–2025.

British Institute of Professional Photography – BIPP (2024). Professional Photography Standards and Competency Framework. BIPP, Warwick. bipp.com

Badanie własne BCU Fotografia

Kurek J. (2026). Barometr Zapotrzebowania na Kluczowe Specjalizacje – ankieta strukturyzowana anonimowa. Badanie własne BCU Fotografia I kwartał 2026. Próba: 50 podmiotów, 5 województw. BCU Fotografia, Strzelce Opolskie.

BCU Fotografia (2026). Dane wewnętrzne: statystyki kursów, ankiety poszkoleniowe, raporty aktywności platformy e-learningowej 2024–2025. Strzelce Opolskie.

Źródła internetowe i platformy danych

LinkedIn Talent Insights (2025). Job Market Trends: Creative and Photography Roles in Poland 2024–2025. linkedin.com/business/talent

Indeed.com (2025). Photography Job Market Data Poland – monthly active listings 2023–2025. pl.indeed.com

No Fluff Jobs (2025). Raport wynagrodzeń w zawodach kreatywnych i mediowych – Polska 2025. nofluffjobs.com

Baza Kwalifikacji ZSK online: kwalifikacje.gov.pl – kwerendy: fotograf reklamowy, fotograf produktowy, fotoreporter, realizator obrazu wideo. [Dostęp: czerwiec 2026]

Wszystkie źródła internetowe zweryfikowane w czerwcu 2026. Dane statystyczne i rynkowe odniesione do okresu I kwartał 2024 – I kwartał 2026.

Joanna Kurek

BCU Fotografia, Strzelce Opolskie, Czerwiec 2026